VOCAȚIA DIALOGULUI CA ARTĂ A IUBIRII DE DUMNEZEU ŞI DE OAMENI

Personalitate de excepție a Ortodoxiei româneşti şi nu numai, Mitropolitul Nicolae al Banatului are o biografie fascinantă. Este foarte greu să te decizi ce să admiri mai întâi, **omul de carte, intelectualul de excepție, contribuțiile teologice şi ecumenice, restauratorul de monumente istorice şi bisericeşti, organizatorul administrativ şi îndrumătorul colecțiilor de carte teologică şi istorică sau ierarhul distins şi vizionar.** În nici un caz, nu vom opta atât noi cât, şi mulți alții, asupra uneia dintre aceste excepționale calități, ci vom sublinia personalitatea complexă a Mitropolitului Nicolae, deopotrivă **ierarh, teolog** şi, nu în ultimul rând, un **om**, **admirabil prin noblețea sa spirituală.**

Statură ascetică, prezență agreabilă, admirabil prin discursul său nuanțat şi profund articulat la interogațiile lumii actuale, iubitor de cultură şi neam, Mitropolitul Nicolae marchează, în mod original, istoria recentă a Mitropoliei Banatului şi a Bisericii Ortodoxe Române. Pentru aceste calități ce îmbină în mod fundamental teologia şi cultura, Academia Română l-a ales membru de onoare, iar numeroase comunități academice, fundații şi societăți culturale i-au acordat cinstea pe care o binemerită.

Provenind dintr-o familie preoțească, îşi asumă valorile Ortodoxiei în plan personal, social, teologic, ecumenic şi mărturisitor, unificând în contribuțiile sale doctrina cu spiritualitatea Părinților Bisericii şi toate acestea cu relevanța socială şi culturală a Evangheliei lui Hristos.

Viața şi teologia stau sub semnul simbolului *scării,* astfel că cele 30 de trepte ale *Scării* traduse şi comentate, înmulțite cu sfințenia numărului 3, marchează cei 90 de ani pe care Mitropolitul Nicolae al Banatului îi aşază cu seninătate şi dragoste înaintea noastră, ca pildă

BDD-A13024 © 2013 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:52:01 UTC)

a căutărilor şi a regăsirilor sale dimpreună cu Iisus Hristos. Este bine să reţinem că din cei 90 de ani, 70 i-a împlinit la altarul Bisericii, ca diacon (1943), preot (1960) şi arhiereu (1961), dând dovadă de responsabilitate în afirmarea ethosului Bisericii neamului în contextul multor provocări sociale, seculare, religioase şi culturale.

Considerăm că IPS Părinte Mitropolit Nicolae, în toţi aceşti ani a fost pe de o parte, o „punte de dialog" între Biserică şi Societate, Biserică şi Cultură, iar pe de altă parte, a fost o punte de dialog în interiorul creştinismului şi al religiilor, în general. Numai un spirit superior întrupează asemenea calităţi şi atitudini ce pot aduce laolaltă oameni, aşezându-i în condiţia umană a dialogului, prin prisma a ceea ce îi apropie prin valoarea fiecăruia dintre ei. Fie că vorbim despre dialogul instituţionalizat la care a participat mai bine de jumătate de veac în cadrul organismelor internaţionale ale creştinismului, ca delegat al Bisericii Ortodoxe Române, fie că vorbim despre dialogul dintre teologie şi cultura vremii sau despre dialogul ca formă simplă a întâlnirii dintre două persoane, Mitropolitul Nicolae a manifestat întotdeauna respectul faţă de persoana umană, faţă de taina şi situaţia concretă a manifestării omului. Dacă ar fi să amintim despre contribuţiile sale la adâncirea dialogului dintre oameni, Biserici, confesiuni şi culturi în Europa, vom descoperi pe Ierarhul care a trudit mai bine de jumătate de veac pentru depăşirea sciziunilor din interiorul creştinismului şi pentru relaţionarea culturii şi valorilor Ortodoxiei româneşti cu marea cultură europeană de inspiraţie creştină.

Astfel, dacă în anul 1962 a fost ales membru permanent al „grupului de studii patristice" din cadrul Comisiei „Credinţă şi Constituţie" a Consiliului Ecumenic al Bisericilor, iar între 1978-1981 a activat ca membru în Comitetul Central al Consiliului Ecumenic al Bisericilor, să reţinem că în plan panortodox a făcut parte din delegaţia Bisericii Ortodoxe Române care a vizitat Patriarhia Bulgară (1966), Bisericile vechi-orientale din Armenia, Egipt, Etiopia şi Siria (1969, 1979, 1997), Biserica Greciei (1971) Patriarhia Rusă (1971), Biserica romano-catolică din Belgia (1972), Biserica luterană din Suedia (1987), Patriarhia Ecumenică (1978, 1981, 1989), Patriarhia Sârbă (1981, 1995), Patriarhia Alexandriei

BDD-A13024 © 2013 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:52:01 UTC)

(1998), Patriarhia Ierusalimului (2000), participând la diferite alte conferințe şi întruniri cu caracter teologic-ecumenic în S.U.A, Anglia, Germania, Franța Danemarca, Finlanda, Elveția, Austria ş.a. Contribuția ecumenică a Mitropolitului Nicolae rămâne un reper pentru generațiile viitoare, spre a găsi punctul de joncțiune din interiorul creştinismului pentru afirmarea comună a Evangheliei lui Hristos în Europa.

Creator al unei „culturi a dialogului", fundamentate pe iubirea de Dumnezeu şi de oameni, în care sunt sintetizate „Legea şi proorocii", Mitropolitul Nicolae al Banatului rămâne un reper incontestabil al Ortodoxiei universale în confluența ideilor, confesiunilor, religiilor şi culturilor secolului al XXI-lea.

Pentru noi, cei ce am avut şansa să-l cunoaştem, bucuria unui astfel de moment aniversar este deplină şi anamnetică, Universitatea „Aurel Vlaicu" din Arad conferindu-i în anul 2003 înaltul titlu ştiințific de *„Doctor Honoris Causa"*. Personalitate de primă mărime a Bisericii şi societății contemporane, Mitropolitul Nicolae reprezintă o făclie vie şi pilduitoare prin abnegație şi bunătate, altruism şi sinceritate, dragoste şi noblețe.

Întru mulți ani, Înalt Preasfințite Părinte Mitropolit!

Prof. univ. dr. Lizica MIHUȚ
Prof. univ. dr. Cristinel IOJA

BDD-A13024 © 2013 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:52:01 UTC)